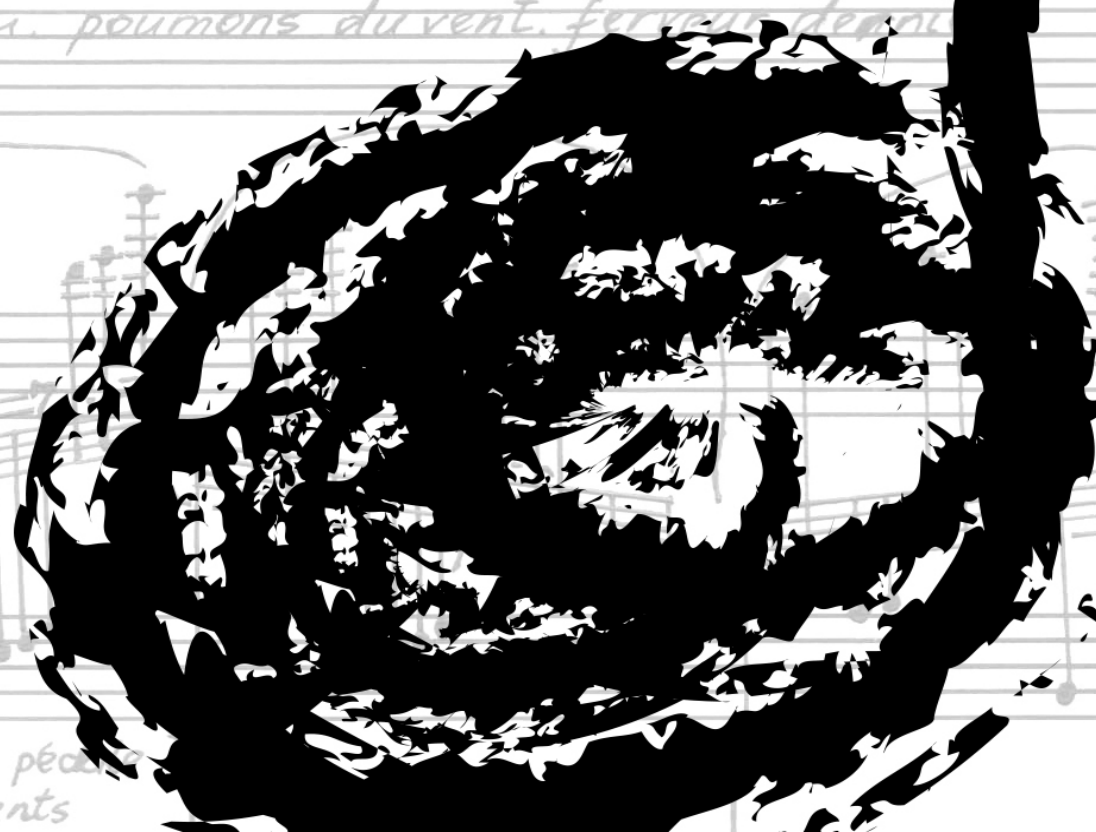

artur
avanesov

...leise...

point suspendu. pousmons du vent. ferveur de...

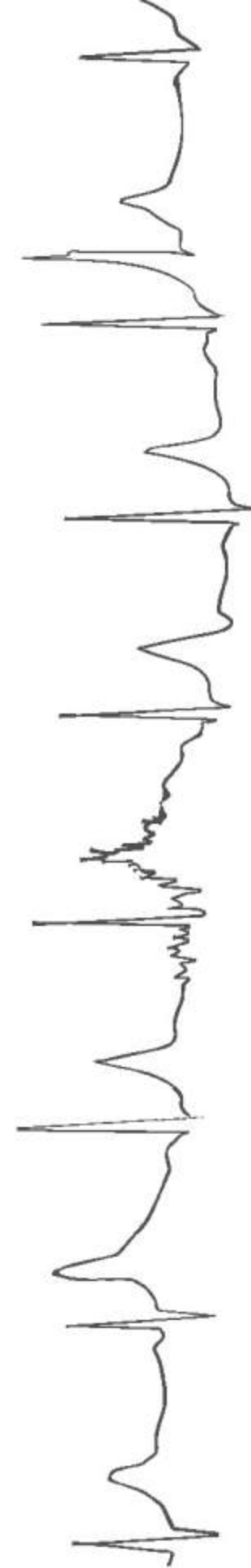
changements de pédales
un peu plus fréquents

1	Malinconia in fis <i>(2005) piano</i>	7.23
2	Namu Amida Butsu <i>(2000-01) flute - Aram Hovhannisyan, and piano</i>	12.16
3	Musique triste <i>(2002) piano or harpsichord</i>	4.11
4	Garun a <i>(2003) soprano - Tatevik Movsesyan, and piano</i>	7.41
5-6	Due enigmi <i>(2002) piano</i>	1.14, 0.57
7	...dies ist ein lied für dich allein... <i>(2003) singing cellist - Aram Talalyan</i>	10.03
8	Un peu de musique pour S. <i>(2000) piano</i>	5.00
9	...leise... <i>(2004) clarinet - Armen Ghazaryan, and piano</i>	5.49
10	No lloro <i>(2005) piano</i>	1.53

The piano part in all the pieces is played by the composer.

www.naregatsi.org

ARTUR AVANESOV

The author was born in 1980.

From 1997 to 2002, he studied composition and piano at the *Yerevan State Conservatory (Armenia)* with professors *Stepan Rostomyan* and *Yelena Abadjyan*. After graduating from the Conservatory with two honor diplomas, he entered the postgraduate studies program in composition and musicology at the same conservatory, simultaneously studying piano performance in Switzerland and Germany. In 2005 he was awarded a Doctor of Arts degree for his research on Zen Buddhism in the music of the 20th century. At present, he is assistant professor of the Yerevan Conservatory and researcher at the *Institute of Arts of the Armenian National Academy of Sciences*.

His compositions have been performed in Armenia, Switzerland, the Netherlands, Austria, Georgia, Russia, Ukraine, USA, Canada, Brazil and Iran. In 2003 and 2004 he won first prize at both *Benjamin Britten* and *Lazarus Sarian* composition competitions in Armenia; in addition, his piece "Malinconia in fis" won *Naregatsi Composition Award* in 2006.

Always active as a contemporary music performer, he has founded in 2001 the *Ensemble AUS* in Armenia, aimed to promote the newest works by contemporary composers from all over the world. He has performed over 80 world premieres of piano solo and chamber music by composers from different countries. He has studied and collaborated with such musicians as *Pierre Boulez*, *Sir Harrison Birtwhistle*, *Ensembles InterContemporain and Recherche*, *Anja Lechner*, *Kalliope Tsoupaki*, *Vanessa Lann*, *Tigran Mansurian* and many others. American composer *Laura Kaminsky* has dedicated to him her piano suite "Music for Artur".

Since 2005, he has played piano in the *Ensemble Laboratorium (Lucerne Festival Academy Ensemble)*.

Artur Avanesov is also the author of numerous articles and research works focused on the philosophy of contemporary music.

ԱՐԹՈՒՐ ԱՎԱՆԵՍՈՎ

Ծնվել է 1980-ին:

1997-2002 թթ. ուսանել է *Երեւանի պետ. կոնսերվատորիայի* կոմպոզիցիայի եւ դաշնամուրի ֆակուլտետներում՝ *Ստեփան Ռոստոմյանի* եւ *Ելենա Աբաջյանի* ղեկավարությամբ: Կոնսերվատորիան գերազանցության երկու դիպլոմով ավարտելով՝ շարունակել է ուսումը ասպիրանտուրայում՝ միեւնույն ժամանակ մասնակցելով դաշնամուրային կատարողականության կատարելագործման դասընթացներին՝ արտասահմանում: 2005 թ-ին նրան շնորհվել է արվեստագիտության թեկնածուի գիտական աստիճան՝ «Ձեն-բուդդիզմի փիլիսոփայությունը եւ գեղագիտությունը XX դարի երաժշտության մեջ» թեմայով ատենախոսության համար: Ներկայումս *Երեւանի պետ. կոնսերվատորիայի* կոմպոզիցիայի բաժնի ասիստենտ է եւ ՀՀ ԳԱԱ Արվեստի ինստիտուտի գիտաշխատող:

Նրա ստեղծագործությունները հնչել են Հայաստանում, Շվեյցարիայում, Նիդեռլանդներում, Ավստրիայում, Վրաստանում, Ռուսաստանում, Ուկրաինայում, ԱՄՆ-ում, Կանադայում, Բրազիլիայում եւ Իրանում: 2003 – 2004 թթ. նա արժանացել է *Բ.Բրիթենի* եւ *Ղ.Սարյանի* անվան մրցույթների առաջին մրցանակների. բացի այդ, 2006 թ-ին նրան շնորհվել է համահայկական *Նարեկացի Կոմպոզիցիայի Մրցույթի* մրցանակ:

Ժամանակակից երաժշտության ակտիվ կատարող լինելով՝ 2001 թ-ին Հայաստանում հիմնել է *AUS անսամբլը*, որի հիմնական գործունեությունը տարբեր ազգերի ժամանակակից կոմպոզիտորների նորագույն ստեղծագործությունների տարածումն էր: Կատարել է տարբեր ազգերի հեղինակների ավելի քան 80 ստեղծագործությունների պրեմիերաներ: Սովորել եւ համագործակցել է այնպիսի երաժիշտների հետ, ինչպես *Պիեռ Բուլեզը*, սըր *Հարիսոն Բրրթոլիսը*, *InterContemporain* եւ *Recherche անսամբլներ*, *Անյա Լեխները*, *Կալիոպե Ցուպակին*, *Վանեսա Լանսը*, *Տիգրան Մանսուրյանը* եւ շատ ուրիշներ:

2005 թ-ից *Laboratorium* միջազգային անսամբլի մասնակից է:

Արթուր Ավանեսովը հեղինակ է բազմաթիվ հոդվածների եւ ուսումնասիրությունների՝ հիմնականում նվիրված ժամանակակից երաժշտության փիլիսոփայությանը:

ARTUR AVANESOV INTERVIEWED BY JOHN HODIAN

John: Let's talk about contemporary Armenian music. Since the collapse of the Soviet Union things have changed radically. You are from the first generation to come along after this collapse. How has that affected your training and your opportunities here in Yerevan?

Artur: It seems strange, but after the collapse almost nothing changed in music.

John: But during the Soviets didn't composers have it much better? They had support, they had the use of wonderful houses in Dilijan, there were music festivals, their works were recorded, and then suddenly there is absolutely no support.

Artur: Yes, the level of support has changed but not the language of the composers! It's really very sad because composers now have many opportunities they didn't have before. Their work can be performed in the West and they can have contact with colleagues throughout the world but it doesn't seem to affect their work.

John: Do you feel that even though there are no official restrictions? No censorship. Nothing like what Shostakovich and other composers supposedly went through.

Do you feel they're still very isolated in their worldview?

Artur: On one hand the Armenian composers have always been relatively free. On the other hand the favorite word of almost every Armenian composer is "tradition". I have nothing against that, but I get tired when composers talk about nothing other than tradition, tradition, tradition and nothing else. I think that's the thing that Armenian music is missing.

John: What's it like to be a composer in Armenia now? Are there opportunities here or do you think it's necessary to seek your professional life in the West?

Artur: You know, one has unlimited opportunities to create music here, but to survive by creating music I don't think it's so possible. That's good in a way. Here it is more likely you

will keep composing as a purely artistic thing as opposed to being a mean to survive.

John: Tell me about your training at the conservatory. Was it a very traditional training? Species, counterpoint? Harmony?

Artur: Yes, of course, we had all of that. But also I was very lucky in that my composition teacher was *Stepan Rostomyan*, who really taught me a lot of things, but would sometimes leave me alone to write my music as needed.

John: There was never a pressure to adopt a specific language or a specific style?

Artur: No. Never. I've had wonderful professors in harmony & counterpoint and some other subjects, but of course, listening to music and reading are always the best education.

John: Do you come from a musical family? What got you involved in music?

Artur: Not really. My parents are physicists. My mother decided to give me a musical education. I started playing piano at age 7 and started writing at age 12.

John: I think all of us composers have profound musical experiences that alter our psyche forever. What were some of those experiences for you?

Artur: Well, for me it started with Henry Purcell.

John: Really?

Artur: After the soviet collapse there were many really wonderful broadcasts of classical composers. This is during the last years of the Soviet Union and the first years after the collapse. They had wonderful shows on classical music and there was one cycle on harpsichord and baroque music and Henry Purcell's music really touched me.

John: You were how old?

Artur: 11. These were very difficult years and we were obliged to sell our apartment. We got a very small amount of money but I remember using some percentage of that money to buy an expensive book of French harpsichord music.

John: Just for you?

Artur: Yes.

John: Well God bless you parents!

Artur: I still play from that book!

John: Anything besides French harpsichord music?

Artur: Being a pianist I am always encountering great composers. Every encounter brings something. Schubert or Brahms and Webern, for example. With Webern, thinking about his music is even more fruitful than playing it or listening to it.

John: And what about new music?

Artur: Well, first of all I would mention Luciano Berio. Every year I get a new favorite: Harrison Birtwistle, Michael Jarrel, Heinz Holliger, Salvatore Sciarrino... This year, for example, I've become a Helmut Lachenmann fan. I never even try to imitate their music. I just admire them. Of course, also some composers, who write "different" music, like Arvo Pärt or some minimalists. But for my own musical thinking, almost nobody was as important as Webern.

John: It's interesting that you would choose Webern. I think of him as such a highly structured composer where there are all these retrograde canons and economical uses of tone rows. Unlike someone like Berg who had a more romantic approach to 12 tone writing. Your own music seems very free. It almost has an improvisational quality to it. Are you an improviser?

Artur: Only for myself. Never in public. But for me it's not just the organization of Webern's music but in his attitude to touch and to the musical space. In dynamics, in touché, he has made many really new things. I compare him to Schubert in this way. What about the spatiality of his music, I find a lot of common between him and Komitas, who is for me the greatest Armenian composer.

John: It's interesting you would say that. Your own music is so dynamic. So many very quiet sections that need to draw people in.

Artur: It's like rock music, which has influenced me even more than Webern. If you are going to a rock music concert you have to be involved in it. If you are not involved you will only end up with a headache. It's like church music. The people come together and they are swept up in the music and become like one organism.

John: Have you had experience playing rock music?

Artur: Yes, I played keyboard in a rock band. And I was writing music for this ensemble. I also tried to sing. At a certain point I decided if I was going to play rock music I would have to give everything to it and I would lose everything else.

John: Do you think your music is tonal? Or modal?

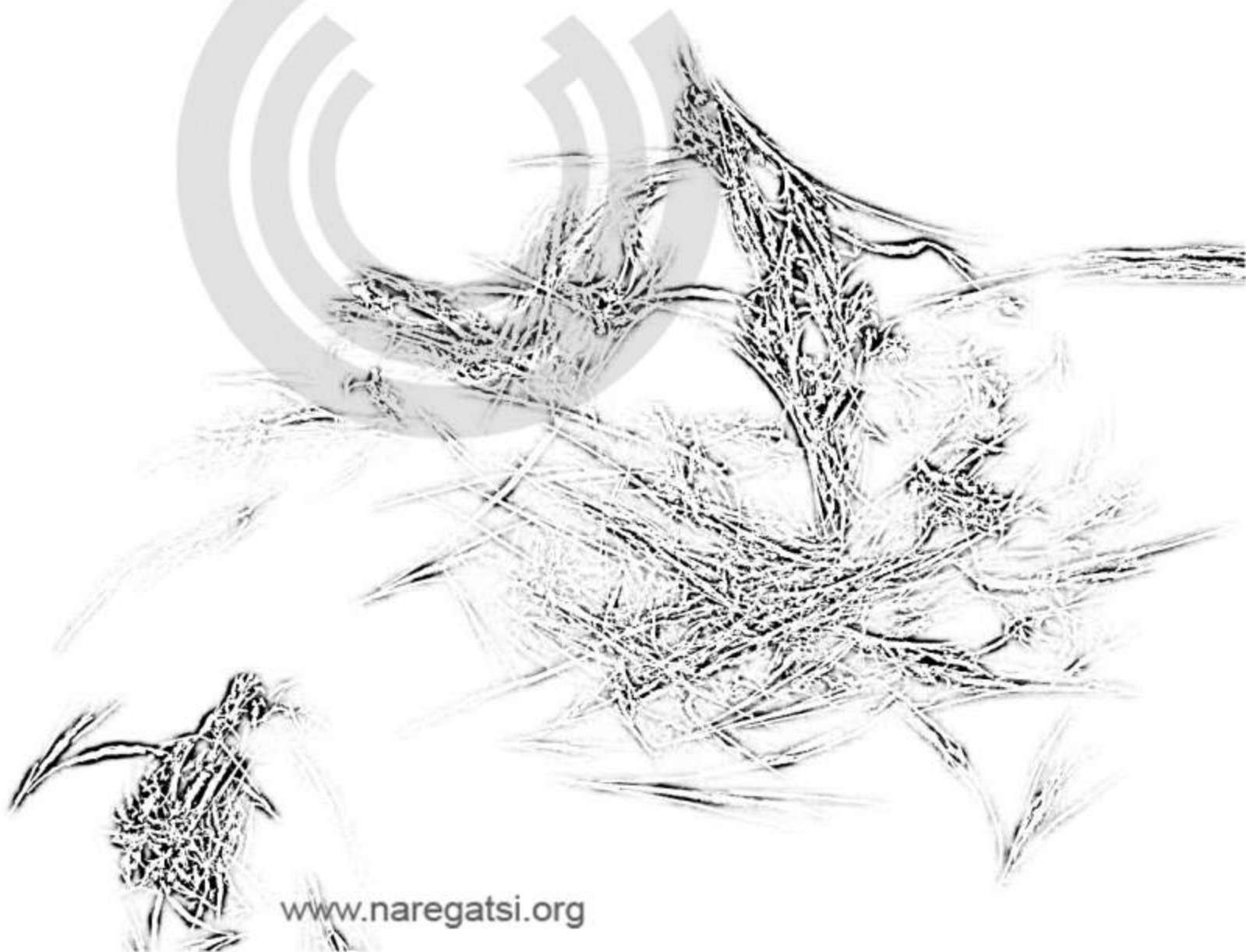
Artur: A lot of composers avoid answering this question. I'm not afraid to state that I'm really composing tonal music. Or modal, as you like it. It can seem a bit strange considering my preferences in contemporary music. Probably my own taste has almost nothing to do with my work. I admired what Pierre Boulez told me after hearing my "Un peu de musique..." - "You seem to be a gifted guy, so I don't understand why do you write tonal music?" I couldn't explain him, why. Then I've thought probably it's the only language I really possess. For example, I understand Dutch, but never speak it. On the other hand, I speak English, but do you feel it's enough to write poems in this language?

John: What do you think about jazz? Has it also influenced your work, as rock?

Artur: I don't think so. I don't feel at home when I listen to jazz music. I don't know it well. The only thing I can really admire is its improvisational freedom. But I find the same thing also in Renaissance and baroque music, which attracts me much more. "Amarillis" or "Folia" – aren't these songs also a sort of "jazz standards"?

John: My last question would be about religion. Do you find your music to be somehow related to it?

Artur: Yes and no at the same time. For me, religion is something too personal to be shown in public. Especially if we consider this pseudo-Christian hysteria that appeared in our society after Soviet times, and which has almost nothing to do with Christianity itself. I remember some musicologists suggesting to burn me on fire because of my PhD thesis in Zen. They didn't even understand that Zen is not a religion. I have works inspired by Zen, but it was nothing but a period in my work. I also have works based on traditional Christian texts – in Latin and Armenian. The thing I'm striving to do is to be always sincere. The only goal of religion is to make human hearts better and more sensitive, and human souls – closer to God. True prayer needs no music. Sometimes either no word.

MALINCONIA IN FIS

Ստեղծագործության հիմնական մասը գրվել է 2005-ի օգոստոսին շվեյցարական Լյուցերն քաղաքում, որտեղ եւ հնչել է առաջին անգամ: Վերնագիրը իտալերենից թարգմանությամբ նշանակում է «Մելամաղծություն ֆա-դիեզ [տոնայնության] մեջ»: Վերնագրի իտալերենը առեղծվածային է նույնիսկ ինքս ինձ համար: Մի գուցե, դա հարգանքի տուրք է իտալացի Լուչանո Բերիոյին, որի երաժշտության զգալի դրոշմ է կրում այս պիեսի ֆակտուրային մտածողությունը:

Ստեղծագործության հատկանշական գծերից է հնչյունային տարբեր հարթությունների գոյությունը, որոնցից յուրաքանչյուրը կարծես ապրում է իր հատուկ ժամանակի եւ տարածության մեջ: Տարբեր գծերի միակցությունը կենտրոնախույս բնույթ ունի. այսպես մեծ օղանավակայաններից ելնող ինքնաթիռները թողնում են երկնքում տարբեր երկարության եւ ուղղության հետքեր:

Կարելոր է նաեւ ստեղծագործության վերջում իմպրովիզացիայի ներմուծումը՝ որպես երաժշտության ձեւն ամբողջացնելու եւ միառժամանակ ազատ արձակելու միջոց: Ընդ որում, այն պարտադիր պետք է կատարվի փակ աչքերով՝ հայացքն ուղղելով դեպի սեփական ներսը:

Անհասկանալի մնաց միայն երաժշտության ակնհայտ, ճշացող հայերենը: “Malinconia”-ն նվիրված է գերմանախոս ընկերոջս՝ *Ռենեին*, եւ երաժշտության լեզուն, մի գուցե, թելադրված է մայրենի լեզվով ամենակարելոր բաների մասին խոսելու անկարելիությամբ:

NAMU AMIDA BUTSU

Պիեսի վերնագիրը ճապոներեն հայտնի արտահայտություն է: Այն ունի բազմաթիվ թարգմանություններ, որոնցից ինձ ամենահարազատն է «Ընդունում եմ Լուսավորի իշխանությունը»: «Լուսավորի» տակ հասկացվում է Բուդդա Ամիդան, որը դավանողներին խոստանում է վերածնունդ մեկ այլ աշխարհում, որն ավելի մաքուր ու արդարացի է, քան այս մեկը, եւ որից հետո ավելի դյուրին է ընդհատել սանսարան՝ վերածնունդների ճղճիմ շարանը: Դրա համար պետք է միայն կրկնել այս բառերը՝ ամեն օր, կյանքի տարբեր պահերին՝ նորածնի օրորոցից մինչեւ մեռնողի մահիճը:

Իմ ըմբռնումով «Լուսավորը» մեկ այլ իմաստ ունի: Մեր օրերում անչափ դժվար է հավատալ, որ ինչ-որ, թեկուզ ամենագորեղ արտահայտության անվերջ կրկնությունն ընդունակ է փրկելու: Ես ընկալում եմ այն որպես չքնաղ մի հեքիաթ, որն այնքանով գեղեցիկ է, որքանով նաեւ անիրագործելի: Այդ հեքիաթը Լույսի անվերջանալի որոնման մասին է: Մենք բոլորս այս կամ այն չափով որոնում ենք այն: Գնում ենք մի ճանապարհով, թակում փակ դռներ, խարխափում մթության մեջ, սայթաքում, ընկնում ենք, ելնում նորից՝ եւ այսպես շարունակ: Երաժշտությունս էլ ավելի շուտ այդ մասին է:

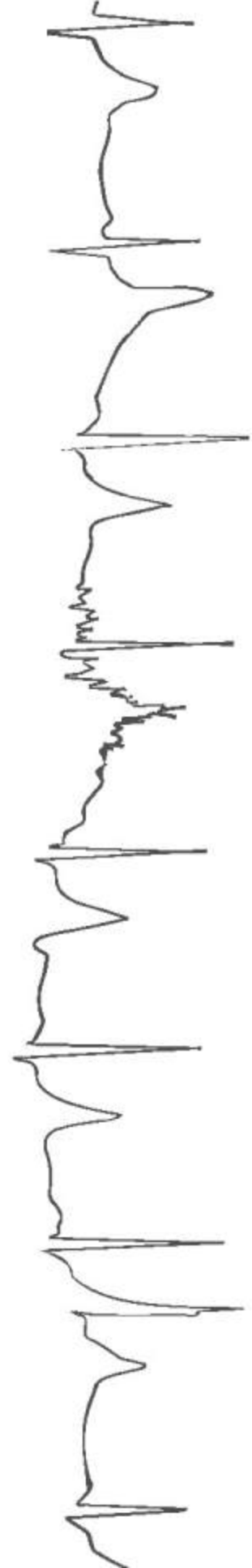
Ասեմ սակայն, որ այդ գաղափարները ծանոթ չեին ինձ, երբ սկսեցի գրել “...Butsu”-ն: Դրանք ձեւավորվում էին ստեղծագործելու ընթացքում: Ի սկզբանե ակնկալվում էր, որ ես պետք է գրեմ մի մանրանվագ՝ «ճապոնական» երաժշտության երբեւէ տեղի

չունեցած մի համերգի համար:

«Մանրանվագի» վրա աշխատանքը տեւեց մեկուկես տարի՝ 2000-01: Այդ տարիները լի էին ապրումներով եւ իրադարձություններով: Եվ երաժշտությունը մի տեսակ օրագիր էր դառնում՝ իր բոլոր նկարագրություններով եւ ինքս ինձ տրվող հարցերով: Երբեմն չէի դիմանում եւ նշում էի այդ մտքերը սեւագրի էջերին՝ երաժշտությունը գրելուն զուգահեռ: Արտագրելիս որոշեցի ամեն ինչ թողնել այնպես, ինչպես կա եւ պահպանել այդ նշումները՝ չնայած իրենց երբեմն չափազանց ինտիմ լինելուն: Այդ օրագրի մեջ կան եւ «2000 թ-ի գարնան Երեւանի կորած այգիներ», եւ «ծաղկած ծառեր», եւ «օտար մոլորակներ», եւ «ջինջ աղոթքներ», եւ «բոլոր սիրահարվածություններ», եւ նույնիսկ «հիշողություն Շոպենի մասին՝ ճապոնական սրնգի միջով»: Սակայն երաժշտությունը ոչ մի դեպքում նկարագրողական չէ: Բոլոր նշումների ետեւում պետք է տեսնել միայն մեկը՝ «Լույս»:

Չեմ կարող չհիշատակել «...Butsu»-ի առաջին կատարողներին՝ ֆլեյտահարներ *Արամ Հովհաննիսյանին*, որի նվիրվածությունը եւ հրաշալի նվագը ստիպել են ինձ կրկին հավատալ սեփական ուժերին, եւ *Վալերի Տոլստոլին*, որի կատարումը Ցյուրիխում 2005-ի դեկտեմբերին անչափ հարազատ եւ հուզիչ եղավ ինձ համար:

MUSIQUE TRISTE

Այս մանրանվագը կարծես պատահաբար է ծնվել: Որոշ ժամանակ նույնիսկ «թաքցնում» էի այն, որպես մի տարօրինակություն, որի մասին հարկ չէ տարածվել: Առաջին անգամ հանդգնեցի կատարել այն միայն 2005-ին՝ գրելուց 3 տարի անց: Սակայն հենց այստեղից սկիզբ առավ լուրջ հետաքրքրությունս բարոկո երաժշտության ձեւերի նկատմամբ:

Պիեսը գրված է կլավեսինի կամ դաշնամուրի համար: Ըստ նախնական պլանի, այն պետք է դառնար խոշոր մի սյուիտի նախանվագ: Սակայն սյուիտը դեռ առջեւում է. դրա հաջորդ մասը՝ “Allemande avec un P.S.” գրվել է 2007-ին...

Հայազգի ունկնդիրը հեշտությամբ կճանաչի quasi-բարոկկո զարդանախշերին միահիյուսված «Կռունկ» երգի մեղեդին: Չբարդացնելու համար ասեմ, որ փորձեցի պատկերացնել, թե ինչպիսին կարող էր լինել հայկական երաժշտությունը, եթե այն ունենար բարոկո շրջան: Թեպետ իրականում գուցե պարզապես «խաղում էի» այդ թեմայի հետ, ինչպես երեխաներն են խաղում իրենց տիկնիկների հետ՝ սիրով եւ առանց երկյուղածության:

Մեկ այլ պատահականություն է վերնագիրը: Նույն շրջանում, երբ հորինում էի այս պիեսը, նվագակցում էի երգչուհի *Արաքս Մանսուրյանին*: Ու երբ փորձերի ընդմիջումներին «վերստուգում էի» դրա այս կամ այն հատվածը, տիկ. Արաքսը խնդրում էր ինձ.

- Մի՛ նվագիր սա: Չեմ կարող լսել, ախր շա՛տ տխուր է:

Այսպես էլ հայտնվեց “Musique triste”՝ պարզապես «Տխուր երաժշտություն»:

ԳԱՐՈՒՆ Ա

«Գարուն ա» երգի մեղեդին ստեղծած հայ գեղջկուհին, ապրեր այն մեր օրերում, ակնհայտորեն չէր արժանանա ԱԼՄ հեռուստաալիքի «ադամանդի» կոչման: Նրա երգը պարզունակ ու կիսաձայն է, իսկ խեղդող արցունքները երբեմն խախտում են ինտոնացիայի «մաքրությունը»՝ ազնվություն հաղորդելով երգին: Նա կանգնած է ձյունապատ դաշտում՝ մոռացության մեջ անվերջ կրկնելով իր «լե, լե, լե»-ն: Ահա այսպիսինն է իմ պատկերացմամբ այդ երգի կերպարը:

Մեր օրերում էլ շատ կան մարդիկ, ում համար այդ «լե, լե, լե»-ն հարազատ ու լսելի է՝ անկախ տեխնիկական առաջընթացից, ինտերնետից եւ բջջային կապի գնացուցակներից:

Ես փորձեցի նոր երգ ստեղծել հին երգի բառերով, սակայն վերջիվերջո զգացի, որ անգոր եմ խուսափելու հին մեղեդու թովչանքից: Այսպես ամերիկյան միսիմալիզմից ժառանգած դաշնամուրային հյուսվածքին կցվեց եւս մի ձայն՝ կոմիտասյան «Գարուն ա»-ն, որպես գենետիկական ենթատեքստ:

Իմ «Գարուն ա»-ն նվիրված է երեք ընկերներին՝ *Աշոտին*, *Արեգին* եւ *Տիգրանին*, եւ պետք է ասեմ, որ չնայած երգի բառերին, մեր փոխադարձ ջերմ սերը չի «սառել» առ այսօր:

«Գարուն ա»-ն գրել եմ 2003-ին: Դրա առաջին կատարողն էր *Տաթևիկ Մովսեսյանը*, որի քնքուշ ձայնը հրաշալի ձեւով համապատասխանում էր երգիս տրամադրությանը: Հետագա կատարողների

թվում հատկապես նշեմ Նիդեռլանդուհի *Ֆանի դը Ռաուտերին*, ում չվախեցրին հայերենի առողանության բարդությունները:

*«Գարուն ա, ձուն ա արել,
Վայ, լե, լե, լե...
Իմ յարն ինձնից ա սառել,
Վայ, լե, լե, լե...»*

*Քամին փչում ա պաղ-պաղ,
Լերդ ու թոքս անում ա դաղ:*

*Յար, ինձ բեմուրադ արիր,
Սերդ ինձմե գատ արիր...»*

DUE ENIGMI

“Due Enigmi” - «Երկու առեղծված»: Այս մանրանվագները վերնագրելիս՝ հատկապես ազնիվ էի, քանի որ դրանք «առեղծվածային» էին նույնիսկ ինքս ինձ համար: Երկուսն էլ եքսպրոմտ են, որն ինձ համար ավելի շուտ բացառություն է: Ուստի չեմ կարող ոչինչ բացատրել դրանց մասին: Ասեմ միայն, որ նույն «թեմայով» գրված այդ պիեսներին ժամանակագրական առումով բաժանում է կես տարի: Ոգեշնչման աղբյուրն էլ անկասկած Վերեռնն էր, սակայն ոչ միայն...

«Առեղծվածների» առաջին կատարումը 2002-ի հոկտեմբերին էր՝ մենահամերգիս ծրագրում՝ նկարիչ *Հենրիկ Էլիբեկյանի* պատկերասրահում:

...DIES IST EIN LIED FÜR DICH ALLEIN...

Այս ստեղծագործության մեջ կրկին դիմեցի բարոկ պարային ձեւին՝ պահպանելով վերջինիս բոլոր համաչափությունները: Սակայն ստացվեց ոչ թե պար, այլ չարչրկված հոգու մենախոսություն: Մենախոսության հիմնական թեման XVII դ. ֆրանսիացի գամբահար եւ կոմպոզիտոր Մարեն Մարեի “La Dormeuse” պիեսի առաջին նոտաներն են: Մենախոսության հիմնական հոգեվիճակը՝ կիսախելագար հոգեւարք:

Բոլոր հույզերն այստեղ ծայրաստիճան սրված են: Ելի մի քիչ՝ ու տեղի կունենա ողբերգություն: Այդ պատճառով էլ պիեսը լի է տրամադրությունների կտրուկ փոփոխություններով, վերելքներով եւ անկումներով: Ինչպես հայտնի է, հիմնավորց պարային ձեւերում ընդունված էր կրկնել պարի երկու կեսերը՝ կրկնողության ժամանակ «զարդարելով» հյուսվածքը գանազան մեղիզմներով: Ես պահպանեցի այդ ավանդույթը, միայն թե «զարդանախշի» դերում օգտագործելով նվագողի ձայնը, որպեսզի գործիքի արտահայտած հույզը մարմին ստանա, իսկ ներքին ցավն արտահայտվի էլ ավելի ուժգին:

Տեքստը քաղեցի Շտեֆան Գեորգեի նույնանուն բանաստեղծությունից (ի դեպ, այդ բանաստեղծությունն ամբողջությամբ օգտագործել է Ա.Վերբեռնը իր առաջին երգերից մեկում)։

Dies ist ein lied für dich allein...

...Nur dir allein

Möcht' es ein lied das rühre sein.

«Սա մի երգ է միայն քեզ համար...

...Լոկ քեզ միայն

Այս երգը պետք է լսելի դառնա»:

Այս երգը միայն քեզ համար է: Սակայն դու այլեւս չես կարող ինձ լսել: Իսկ եթե այսպես, ապա ինչի՞ն է պետք նվագելս: Պիեսի վերջում թավջութակահարը թեթեւ աղմուկով մեկ առ մեկ «իջեցնում է» լարերը: Ներկայացումն ավարտված է: Այլեւս ոչ մի երգ:

“...lied...”-ը (2003) նվիրված է իր առաջին կատարողին, իմ սիրելի ընկեր *Անդրանիկ Սարգսյանին*: Ուրախ եմ, որ ստեղծագործության երկրորդ եւ երրորդ կատարողները՝ *Արամ Թալալյանը* եւ *Հայկ Բաբայանը*, նույնպես անչափ հարազատ են ինձ: Այլապես դժվար կլիներ ասել. «Սա մի երգ է միայն քեզ համար», եւ մնալ անկեղծ:

UN PEU DE MUSIQUE POUR S.

Երբ 2003-ին հանդգնեցի ցույց տալ այս պիեսը Պիեռ Բուլեզին, նա նկատեց.

- Լավ է: Ինձ դուր է գալիս ձեր մտածողությունը: Բայց ասացեք, խնդրեմ, ինչո՞ւ եք տոնայնական երաժշտություն գրում, ախր օժտված մարդ եք...

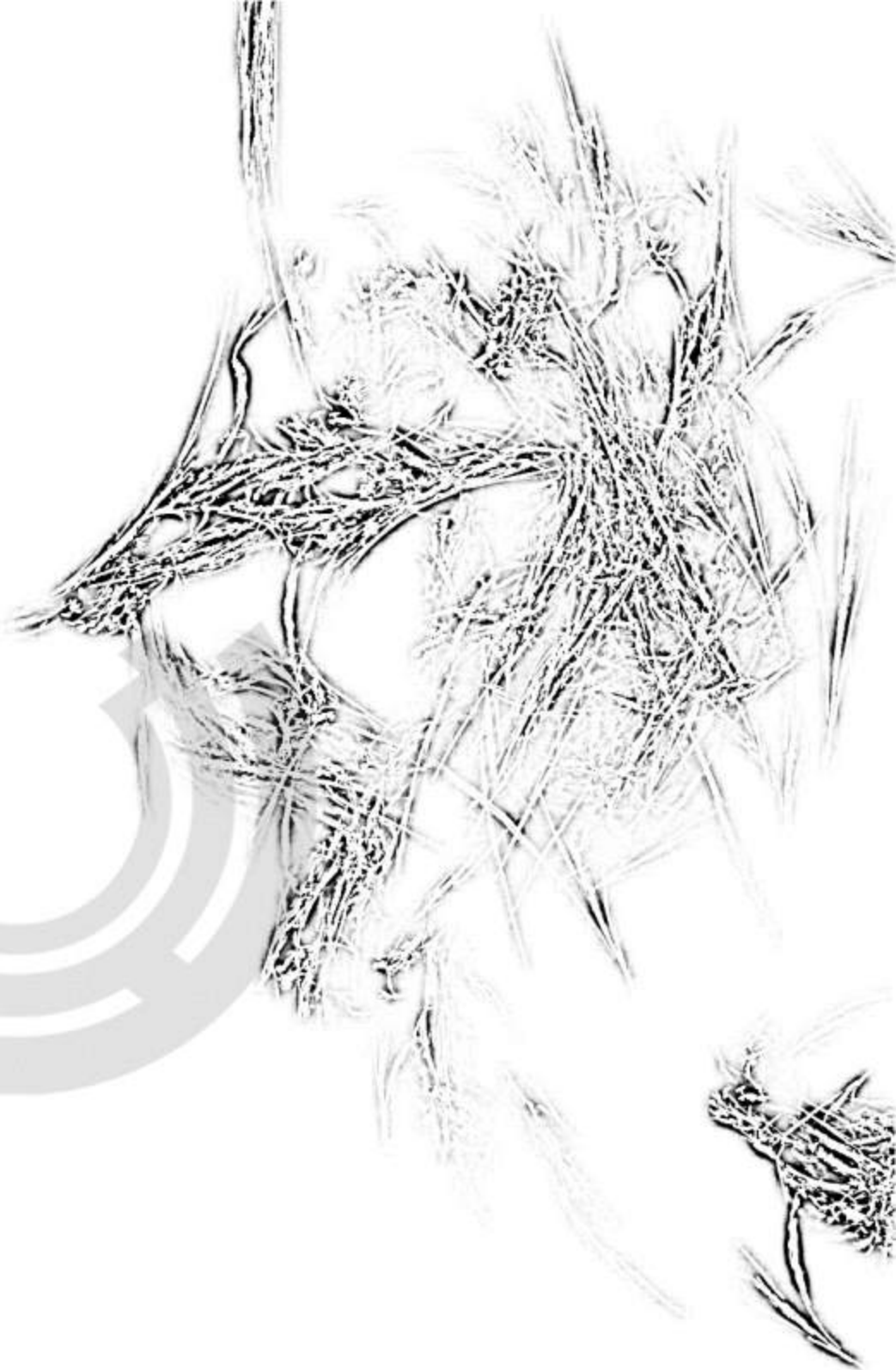
Մետրի այս ֆրագը շատ ուրախացրեց ինձ: Նրա ձայնի մեջ լսվում էր ավելի շուտ զարմանք քան կշտամբանք: Ինչո՞ւ եմ ես գրում տոնալ երաժշտություն: Որպեսզի այն հնարավոր լինի երգել, թեկուզ անձայն: Ինչո՞ւ է պետք երգել այն: Որպեսզի այն ունենա մարդկային ձայն:

Թեեւ ոճական առումով այս պիեսը մոտ է իմ այդ տարիների բոլոր գործերին, այստեղի զգացմունքային աշխարհը փոքր-ինչ այլ է: Ժեստի, հպման, փաղաքշանքի պաշտամունքն այստեղ հասնում է երոտիզմի, եւ ամեն կատարումն ինձ համար մի տեսակ սիրային գործողություն է: Ունկնդիրներն էլ երբեմն նկատում են դա:

Այս երաժշտության ոգեշնչման աղբյուրներն են Վերեռնը, հայկական ֆոլկլորը, ռուսական ռոքը եւ ֆրանսիական պոեզիան: Առաջինից այն ժառանգել է տարածականություն, երկրորդից՝ ելեւէջ, ռոքից՝ «թմրամոլական» դող եւ մոլեռանդություն, պոեզիայից՝ զգայունություն:

2000-ից ի վեր “Un peu de musique”-ը հնչել է Երեւանում, Լյուցերնում, Վիեննայում, Թբիլիսիում, Թեհրանում եւ այլուր: Եվ չգիտես թե ինչու, երբ վերջին հնչյունի մարելուց հետո վրա էր հասնում լռությունը, ամեն անգամ ուզում էի վեր կենալ եւ բարձրաձայն հնչեցնել պարտիտուրի վերջին անհասկանալի նշումը.

“Tout cela n’a peut-être aucune importance... Excusez-moi pour cela...” («Այս ամենը թերեւս կարեւոր չէ... Ներեցեք ինձ սրա համար...»):

...LEISE...

2004 թ-ին ես փոխարինում էի նվագակցողին Երեւանի կոնսերվատորիայի կլառնետի դասարանում: Կարճ ժամանակում ծանոթանալով ամեն տեսակի «գնչուական» եւ «մրցութային» նվագացանկին, քիչ էր մնում սկսեի ատել այդ հրաշալի գործիքը: Եվ անկասկած կատեի, եթե ծանոթ չլինեի, նախ, կլառնետին նվիրված Մոցարտի, Բրամսի, Դեբյուսսիի, Տակեմիծուի երաժշտության ոգեշունչ էջերին, իսկ ապա՝ հոյակապ կլառնետահար, իմ երկար տարիների ընկեր *Արմեն Ղազարյանին*, որի առաջարկով եւ գրեցի „...leise...“-ն:

„Leise“ գերմաներեն նշանակում է «կամաց», «մեղմ»: Այդ բառով է սկսվում Շուբերտի հայտնի «Սերենադը»՝ „Leise flehen meine Lieder durch die Nacht zu dir...“ Ես էլ փորձեցի գրել մի սերենադ, ավելի շուտ, չափազանց դանդաղ մի բարկարոլա, որտեղ բոլոր հարմոնիկ եւ մեղեդային գծերը կարծես սուզված լինեն մառախուղի մեջ: Կլառնետի նվագաբաժինը մոտ է հայկական ժողովրդական նվագարանային մեղեդիներին, սակայն ավելի «անիրական» է, ծավալվում է «հազիվ լսելի»-ից մինչեւ «մեղմ» հնչողության սահմաններում: Միջին մասում Բրամսի *op.120 f-moll* սոնատի գրեթե աննկատելի մեջքերումները նույնպես շատ կարեւոր են՝ ստեղծելով ժամանակային հեռավոր հարթություններ:

Պիեսի վերջում բանալ «դո-մաժորային պայծառացումը» տուրք է այդ երաժշտությունը ոգեշնչած ավանդույթին:

Արմեն Ղազարյանի հետ „...leise...“-ն առաջին անգամ հնչեցրեցինք 2004-ի սեպտեմբերին

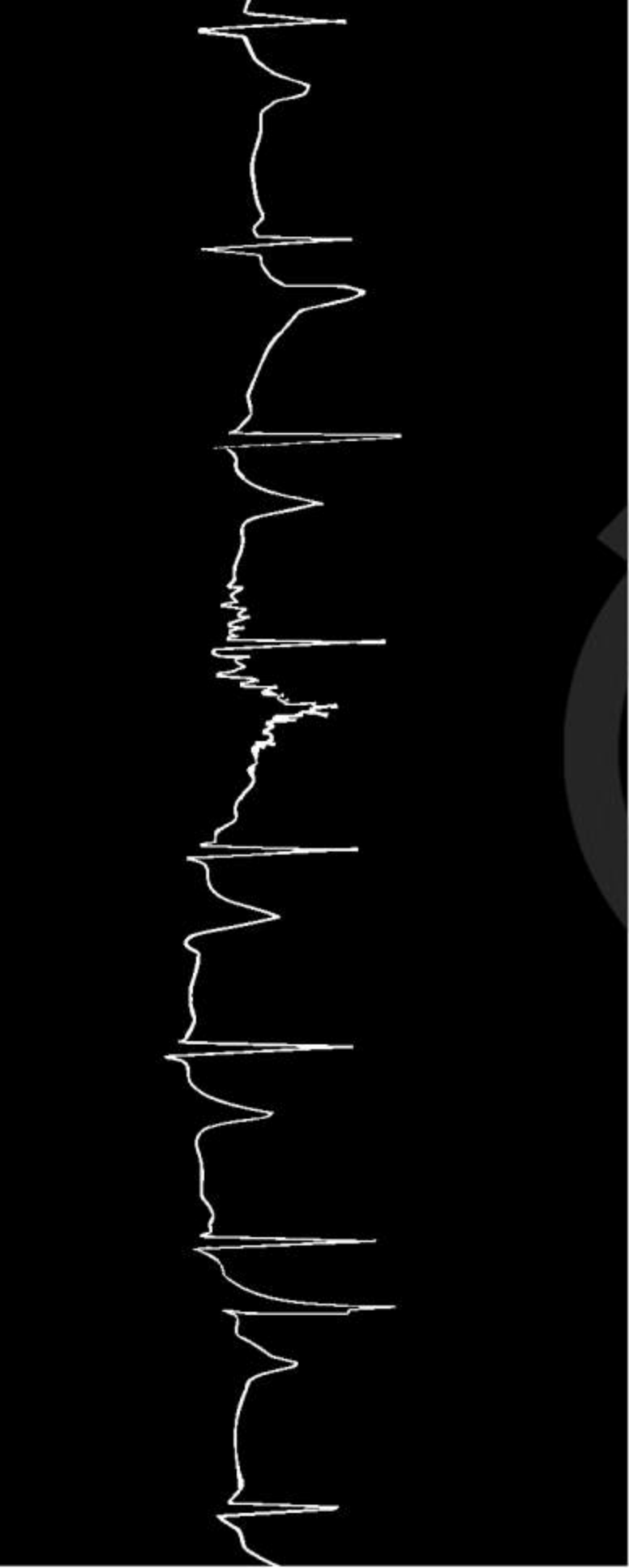
Ժնեւում: Ստեղծագործության երկրորդ «ծնունդը» տեղի ունեցավ 2006-ին Սիեթլում՝ *Լորա դե Լուկայի* եւ *Իվան Սոկոլովի* հրաշալի կատարմամբ: Այնուհետեւ պիեսը հնչել է Երեւանում, Լոզանում, Լեվենվորթում, Վանկուվերում, Դեթրոյթում եւ այլուր:

NO LORO...

Այս մանրանվագը գրել եմ 2005-ի սեպտեմբերին Վիեննայում՝ պատրաստվելով մեկնել Մադրիդ եւ ուսումնասիրելով իսպաներենի գրուցարանը: „No loro“ իսպաներեն նշանակում է «Չեմ արտասվում»: Չեմ արտասվում՝ ինքս ինձ տված խոստումի համաձայն, թողնելով Վիեննայում իմ սիրելի ընկերներին, այդ թվում՝ փոփ-երգահան *Վիգեն Կզարթմյանին*, որին էլ նվիրված է այս պիեսը:

Այն բաղկացած է մի քանի ակորդից եւ մի քանի կարճ ֆրագից: Մաժոր ակորդները «հանգչում են» այստեղ համատարած միևնույն մեջ:

MALINCONIA IN FIS

The main part of this piece was composed in August 2005 in Lucerne, Switzerland, where its world premiere took place. The Italian title means "Melancholy in F sharp." It is enigmatic even for me. It is an homage to the Italian composer Luciano Berio, whose music has strongly influenced the textural thinking of "Malinconia..."

The presence of different sound layers, each one existing in its own special time and space, is one of the peculiarities of this composition. The co-existence of different lines has a centrifugal character; thus the airplanes taking off in big airports leave traces of different length and direction in the sky.

The introduction of improvisation in the last section completes the musical form while simultaneously introducing the element of freedom. The improvisation should be played with closed eyes, turning the sight deep inside.

The Armenian language of the piece is something of the mystery. "Malinconia..." is dedicated to my German-speaking friend *René*, so the musical language can be seen as a way to speak about the most important matters using the native tongue.

NAMU AMIDA BUTSU

The title of this piece is a Japanese expression. It has many translations; for me, however, the most important is: "I accept the power of the Illuminated." "The Illuminated" is understood to be Buddha Amida who promises to his followers re-birth in another world, which is purer and fairer than this one, where it's easier to break the sansara: disgusting circle of re-births. To this end, one has to repeat these words, every day, on different occasions, from the newborn's cradle until the deathbed.

In my opinion, the "Illuminated" has another meaning. Nowadays, it's hard to believe that the endless repetition of any expression, no matter how powerful expression, is able to save. I consider it a beautiful fairytale, as beautiful, as it is unrealizable. This fairytale is about the endless search for the Light. All of us search for it more or less. We're treading our paths, knocking closed doors, wandering in the darkness, slipping, falling down, getting up, and so on, again and again. My music is rather about that.

I would also like to mention that I wasn't familiar with these ideas when I started to compose this piece. They took shape in the process of composition. I was asked to compose a miniature for a recital of "Japanese" music, which never took place. The work on the "miniature" took a year and a half, 2000-

01. These years were full of impressions and feeling, and the music became a sort of diary, with its descriptions and questions asked to myself. Sometimes I was notating these thoughts in the draft of the score, while composing it. While editing, I decided to leave everything as it is, regardless of the sometimes too personal character of my notes. There are a lot of things in this diary: "lost gardens in Yerevan, spring 2000," "blooming trees," "foreign planets," "pure prayers," "all the fallings-in-love," even "reminiscence of Chopin through the Japanese flute." However, the music is never descriptive. Through all of these notes, only one note is important – "the Light."

I have to mention also the first performers of "Namu Amida Butsu," flutists *Aram Hovhannisyan*, whose dedication and wonderful playing convinced me to believe in myself, and *Valery Tolstov*, whose performance in Zürich in December 2005 was extremely touching and emotional.

MUSIQUE TRISTE

This piece was created almost accidentally. For a while I was even “hiding” it as a kind of oddity to be kept in secret. I dared to play it for the first time only in 2005 – 3 years after its creation. However, this piece has provoked my deep interest in baroque music forms.

It is written for harpsichord or piano. According to the preliminary plan, it was intended to become the first movement of a big suite. But the suite is yet to be composed; its second movement, “Allemande avec un P.S.” was written only in 2007...

Armenian listeners will easily recognize the melody of famous folksong “KrunK” inserted between quasi-baroque embellishments. To simplify, I would say that I’ve tried to imagine how Armenian music could sound, if it had a baroque period. Although in reality I was just “playing” with this theme, as a child plays with puppets: with love and without fear.

The title also came by accident. In the same period when I composed this piece, I was working with singer *Arax Mansurian*. During the rehearsal breaks, I checked the sonority of different excerpts, Mrs. Mansurian would plead me:

-Please, don’t play it! I cannot stand it, it’s so-o sad!

Thus the “Musique triste” was born – just a “sad music.”

GARUN A

If the Armenian peasant girl who created the melody of “Garun a” lived in our times, she obviously wouldn’t get the “Diamond Prize” of ALM TV channel. Her song is simple and almost unvoiced, and the suffocating tears sometimes disturb the exactness of pitch, imparting sincerity to the song. She stands in a snow-covered field, obliviously repeating her “le, le, le.” This is, in my opinion, the image of this song.

There are also many people nowadays who can listen and feel this “le, le, le” regardless of technical progress, existence of the Internet and mobile phone service.

I tried to compose a new song using the old lyrics, but felt impossible to avoid the charm of the old tune. Thus, one more voice has joined the texture inherited from American minimalism; it was Komitasian “Garun a,” as a genetic subtext.

“Garun a” is dedicated to three friends of mine: *Ashot, Areg* and *Tigran*, and regardless of the lyrics, our mutual love hasn’t “grown cool.”

The song was composed in 2003. *Tatevik Movsesyan* was its first performer; her gentle voice wonderfully suited the mood of my music. Among other performers, I would like to mention also the Dutch mezzo-soprano *Fanny de Ruiter* who didn’t get scared of the difficulties of the Armenian language pronunciation.

*"It's spring, though it's snowy
Vay, le, le, le...
My friend has grown cold towards me
Vay, le, le, le..."*

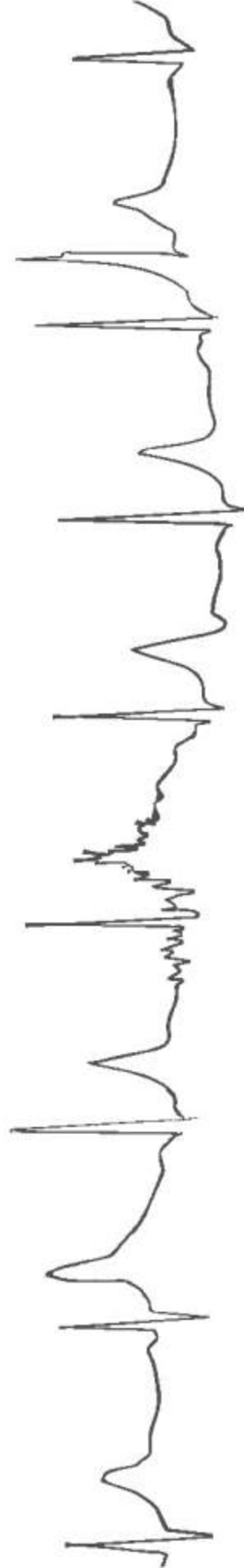
*The wind blows so cold,
It seems to burn me inside.*

*My friend, you've broken my hopes;
You've held away your love from me..."*

DUE ENIGMI

"Due Enigmi" – "Two Enigmas." I was especially sincere entitling these miniatures this way, as they remain "enigmatic" until now. Both are improvisations, which is something an exception for me. So I cannot explain anything about them. I have only to mention that these one-minute-long pieces based on the same theme are chronologically separated by half a year. Webern was my main, but not only, source of inspiration.

The "Enigmas" were premiered in October 2002, in the program of my recital in the Art Gallery of painter *Henrik Elibekyan*.

...DIES IST EIN LIED FÜR DICH ALLEIN...

In this piece, I've again used the baroque dance form, trying to keep all its proportions. However, the result wasn't a dance, but rather a monologue of a tortured soul. The main theme of this monologue is the first passage of the piece "La Dormeuse" by the French gambist and composer of the XVII c. Marin Marais. The main mood of the piece is madness and agony.

All the emotions have become keener in this music. Only one step separates it from tragedy. Therefore the piece is full of acute changes of moods, ascensions and collapses. It's well known that in early dance forms the pieces were divided in two repeated parts, and the performer had to embellish the texture during repeats. I've preserved this tradition, with the only difference of using the performer's voice instead of melisms; thus the emotion expressed by the instrument gets flesh and bone, and the inner pain gets more tangible.

I've used excerpts of a poem by Stefan George as lyrics (by the way, one of the first songs by Webern is also based on the same text):

*Dies ist ein lied für dich allein...
...Nur dir allein
Möcht' es ein lied das rühre sein.
"That's a song only for you...
...This song
Can touch only your heart."*

"This is a song only for you." But you cannot hear me anymore, so why should I play? At the end of the piece, the cellist throws the strings out of tune with a quiet noise. The play is over. No songs anymore.

"...lied..." (2003) is dedicated to its first performer, my friend *Andranik Sargsyan*. I'm happy that the next two performers, *Aram Talalyan* and *Hayk Babayan* are also my dear friends. Otherwise it would be difficult to tell: "That's a song only for you" and to remain sincere.

UN PEU DE MUSIQUE POUR S.

In 2003 I dared to show this piece to Pierre Boulez, he noticed:

-Well. I like your thought. I find that you're quite gifted, but tell me please, why do you compose tonal music?!

This phrase made me happy. I heard more surprise than reproach in his voice. Why do I compose tonal music? To be able to sing it, be it even unvoiced. Why should one be able to sing it? To endow it with human voice.

Though this piece is stylistically close to all my works of those years, its emotional world is slightly different. The worship of gesture, touch and caress is pushed here to extreme; it's a sort of erotic, and every performance should be considered as an act of love. The listeners sometimes notice that.

Webern, Armenian folklore, Russian rock music and French poetry are the sources of inspiration for this piece. It has inherited the spatiality of the first, the intonations of the second, the "narcotic" tremor of the third and the sensibility of the last.

Since 2000, "Un peu de musique pour S." has been performed in Yerevan, Lucerne, Vienna, Tbilissi, Tehran and other places. Every time when the silence came after the last sound, I wished to stand up and pronounce the last inexplicable note of the score: "Tout cela n'a peut-être aucune importance... Excusez-moi pour cela..." ("This everything has probably no importance... Forgive me for that...")

...LEISE...

In 2004 I was replacing the accompanist at the clarinet class of the Yerevan State Conservatory. Having gotten acquainted during the short period of time to all kinds of "gipsy" and "competition" repertoires, I was almost going to hate this wonderful instrument. I would certainly hate it if I didn't know the wonderful clarinet compositions by Mozart, Brahms, Debussy, Takemitsu on the one hand, and on the other hand the wonderful clarinetist, my dear friend *Armen Ghazaryan* who asked me to compose a piece for him.

"Leise" is a German word meaning "quiet," "soft." It's the first word of Schubert's famous "Serenade:" "Leise flehen meine Lieder durch die Nacht zu dir..." I've also tried to compose a serenade, more precisely a very slow barcarole with vague harmonic and melodic lines. The clarinet part is close to Armenian instrumental tunes, but is more "less real;" it has to be performed within the dynamic scale from "barely audible" to "soft." The hidden quotations of the *Sonata op.120 F minor* by Brahms in the middle part of the piece are also very important, creating a distant temporal layer.

The banality of "C-major-enlightment" at the end of the piece is homage to the tradition that has inspired the music.

The piece was premiered in September 2004 in Geneva by *Armen Ghazaryan* and myself. In

2006, clarinetist *Laura de Luca* and pianist *Ivan Sokolov* gave the second "birth" to the piece with their wonderful performance in Seattle. Since that time, "...leise..." has been performed also in Yerevan, Lausanne, Leavenworth, Vancouver, Detroit and elsewhere.

NO LLORO...

I composed this piece in 2005 in Vienna while studying a textbook of Spanish language before my trip to Madrid. "No lloro" in Spanish means "I don't weep". I don't weep – according to the promise made to myself leaving my friends in Vienna, among them pop music composer *Vigen Kzartmyan*, to whom this piece is dedicated.

It consists of several chords and several short phrases with major chords sinking in the ubiquitous minor.

Շնորհակալություն խոսքերս

Նարեկ Չարությունյանին և իր ղեկավարած «Նարեկացի արվեստի միությանը»՝ այս ծայնասկավառակի լույսընծայման գաղափարի հղացման և իրագործման համար. կոմպոզիտոր *Ջոն Հոդիանին*՝ մասնագիտական և զուտ մարդկային անգնահատելի օգնության համար, ինչպես նաև այն ոգեշնչման, առանց որի անհնարին կլիներ այս աշխատանքի իրականացումը. «Նարեկացի արվեստի միության» բոլոր աշխատակիցներին, մասնավորապես *Լևոն Իսկենյանին*՝ ջերմ եւ խանդավառ վերաբերմունքի և կարևոր օժանդակության համար. իմ երաժշտության բոլոր կատարողներին, որոնց հետ շփումներս դուրս են փորձասենյակի սահմաններից, ովքեր անընդհատ իմ կողքին են թե՛ աշխատանքում եւ թե՛ կյանքում. իմ երաժշտության բոլոր հասցեատերերին՝ ընկերներին եւ սիրելիներին, ում ծայնը մշտապես լսելի է իմ գրած ամեն մի տողում: Հատուկ շնորհակալություն մայրիկիս՝ *Սվետլանա Ալեքսանյանին*, իր անմեղացորդ նվիրման եւ անսահման սիրո համար:

Words of Gratitude

To *Nareg Hartounian* and the Naregatsi Art Institute for the idea of this release and its complete realization; to the composer *John Hodian* for his invaluable professional and personal help as well as for his inspiration that made this project possible; to all of the Naregatsi Art Institute staff, especially to *Levon Eskenyan*, for their warm and enthusiastic attitude and valuable assistance; to all the performers of my music for our human relationship, which stretches far beyond the rehearsal room; they are always with me both in work and in everyday life; to my friends and dear ones, whose voices can always be heard in each line of my compositions. Special thanks to my mother *Svetlana Alexanyan*, for her complete devotion and infinite love.

Credits

“Maliconia in fis”, “Musique triste”, “Due enigmi” and “No llo-ro” recorded by **John Hodian, Alexander Spendiarian National Academic Theatre of Opera and Ballet**; “Namu Amida Butsu” and “Un peu de musique pour S.” recorded by **Areg Nazaryan, Brevis Studio**; “Garun a” and “...leise...” recorded by **Sergey Gasparyan, VEM Studio**; “...dies ist ein lied für dich allein...” recorded by **John Hodian, Naregatsi Art Institute**

Graphic Design **Maneh Lazaryan**,
www.deemcommunications.com

Photography **Maneh Lazaryan**, Except: page 2 **Nvard Yerkanyan**; page 6 **Hrayr Hawk-Khacheryan**

Executive producer: **Nareg Hartounian**

Produced and mastered by **John Hodian**

Naregatsi Music BMI

© 2008 Artur Avanesov / Naregatsi Music BMI

Naregatsi Art Institute
www.naregatsi.org

-
1	Malinconia in fis
<i>(2005) piano</i>	7.23
2	Namu Amida Butsu
<i>(2000-01) flute - Aram Hovhannisyan, and piano</i>	12.16
3	Musique triste
<i>(2002) piano or harpsichord</i>	4.11
4	Garun a
<i>(2003) voice - Tatevik Movsesyan, and piano</i>	7.41
5-6	Due enigmi
<i>(2002) piano</i>	1.14, 0.57
7	...dies ist ein lied für dich allein...
<i>(2003) singing cellist - Aram Talalyan</i>	10.03
8	Un peu de musique pour S.
<i>(2000) piano</i>	5.00
9	...leise...
<i>(2004) clarinet - Armen Ghazaryan, and piano</i>	5.49
10	No lloro
<i>(2005) piano</i>	1.53

www.naregatsi.org/Avanesov

© 2008 Artur Avanesov / Naregatsi Music BMI

GENRE: Contemporary classical

STYLE: Postmodern folk

Naregatsi Art Institute
www.naregatsi.org

artur avanesov

...leise....